

om udrejse skal effektueres, f.eks. hvor udlændingen har ansøgt om opholdstilladelse af humanitære grunde, har klaget til ombudsmanden eller har holdt sig skjult i en periode. Påberåber en sådan udlænding sig i forbindelse med udrejsen at være omfattet af § 31, og kan der være tvivl om, hvorvidt direktoratets eller Flygtningenævnets afgørelse om udsendelses spørgsmålet også omfatter den nu foreliggende situation, skal politiet henvise sagen til direktoratet eller Flygtningenævnet som en anmodning om genoptagelse. Det samme gælder, hvis udlændingen i forbindelse med udsendelsen påberåber sig, at der er indtrådt væsentligt forandrede forhold siden nævnets eller direktoratets afgørelse, og det ikke kan antages, at Direktoratet for Udlændinge eller Flygtningenævnet har taget disse synspunkter i betragtning ved afgørelsen. Endelig skal politiet – hvis virksomhed i forbindelse med udsendelse af udlændinge som nævnt også reguleres af § 31 – ved valget af udlændingens rejserute vælge den rejserute, der er sædvanlig ved rejser af denne art. Politiet kommer på denne måde i intet tilfælde til at skulle tage selvstændig stilling til spørgsmål, der har tilknytning til spørgsmålet om asyl eller om eventuel forfølgelse som nævnt i § 31.

Politiets virksomhed i forbindelse med udsendelse af udlændinge, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter reglerne i udlændingelovens §§ 7-8, har således karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed. Direktoratet for Udlændinge eller Flygtningenævnet har – i overensstemmelse med udlændingelovens og forvaltningslovens regler om behandlingen af disse sager – endeligt og udtømmende gjort op med spørgsmålet om udlændingens ret til ophold her i landet og om udsendelse af den pågældende. Der er alene tale om, at politiet effektuerer disse myndigheders afgørelse herom. Politiets virksomhed i forbindelse med udsendelse af asylansøgere, der har modtaget afslag på ansøgningen, har således ikke karakter af retsakter på forvaltningsretens område.

Det følger heraf, at politiets beslutninger i forbindelse med udsendelse af asylansøgere som nævnt ovenfor efter den nye ordning ikke vil være omfattet af de regler bl.a. om partshøring, begrundelse, klagevejledning m.v. der følger af forvaltningsloven. Dette udelukker selvsagt ikke, at politiet i det konkrete tilfælde inddrager udlændingens ønsker vedrørende rejseruten for udsendelse, transportmidlet, det præcise tidspunkt for udsendelse m.v. i overvejelserne om, hvorledes udsendelsen bør ske.

Udvises en udlænding ved dom, gælder de særlige bestemmelser i lovens § 33, stk. 4. Der henvises til de særlige bemærkninger til § 1, nr. 7.

Justitsministeriet finder, at den i § 1, nr. 7, foreslåede bestemmelse vil indebære, at behandlingen af sager vedrørende udsendelse af asylansøgere, der har fået afslag på opholdstilladelse, kan ske efter enkle og rationelle principper, samtidig med, at hensynet til retssikkerheden fuldt ud tilgodeses.

4. EF's opholdsdirektiver

Den i § 1, nr. 1, foreslåede ændring i udlændingelovens § 2, stk. 3, tilsigter at skabe det retlige grundlag for en dansk gennemførelse af følgende tre rådsdirektiver om opholdsret for EF-borgere: 90/366/EØF om opholdsret for studerende, 90/365/EØF om opholdsret for lønmodtagere og selvstændige, der er ophørt med erhvervsaktivitet samt 90/364/EØF om opholdsret. De tre direktiver er alle udstedt af Rådet den 28. juni 1990, og skal gennemføres senest den 30. juni 1992. Direktiverne er optaget som bilag 2-4 til dette lovforslag.

Den nærmere gennemførelse af direktiverne forudsættes at ske ved en ændring af de gældende bestemmelser om ophold i Danmark for udlændinge, der er omfattet af De europæiske Fællesskabers regler, jf. Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 20 af 18. januar 1984 som ændret ved bekendtgørelse nr. 633 af 19. december 1985 og nr. 873 af 17. december 1991.

Direktivet om studerende giver opholdsret til enhver studerende, der er statsborger i en medlemsstat, og som ikke har denne ret i forvejen. Opholdsretten kan betinges af, at den studerende er indskrevet ved en uddannelsesinstitution med henblik på hovedsagelig at følge en erhvervsuddannelse.

I direktivet om pensionister m.fl. gives opholdsret til enhver, der modtager pension eller erstatning i anledning af arbejdsulykke eller erhvervs sygdom, og som har udøvet beskæftigelse som lønmodtager eller selvstændig i et EF-land.

Direktivet vedrørende restgruppen indrømmer opholdsret til personer, der er statsborgere i en medlemsstat, og som ikke har en sådan ret på grundlag af andre EF-regler.

Ansøgere efter de tre direktiver er kun berettiget til opholdsret, hvis de er omfattet af en sygeforsikringsordning.

Opholdsretten for studerende omfatter den pågældendes ægtefælle og forsørgelsesberettigede børn. Efter de to øvrige direktiver kan der medtages ægtefælle samt børn og slægtninge i opstigende linie, når disse forsørges af ansøgeren eller dennes ægtefælle.

Opholdsretten forudsætter, at ansøgeren godtgør – eller for studerendes vedkommende erklærer – at have tilstrækkelige midler til at kunne klare sig økonomisk uden at falde værtslandets sociale system til